

Návrh na zmenu podmienok a predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov

Vláda SR svojim uznesením č. 178 z 31. marca 2020 schválila „Návrh podmienok projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenie ich následkov“, na základe ktorých môže Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR schváliť a následne Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny realizovať projekty na podporu udržania pracovných miest vrátane pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť, a na podporu udržania zamestnancov v zamestnaní v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov (§ 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 63/2020 Z. z.).

Postupne, v priebehu realizácie projektu, boli schválené ďalšie zmeny reagujúce na aktuálny vývoj situácie, a to:

- uznesením vlády SR č. 219 zo 14. apríla 2020 schválený „Návrh na zmenu podmienok projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým boli podmienky projektu doplnené o ďalšie dve opatrenia,
- uznesením vlády SR č. 306 z 20. mája 2020 schválený „Návrh na predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým sa predĺžilo obdobie realizácie projektu na mesiace jún a júl 2020,
- uznesením vlády SR č. 463 z 15. júla 2020 schválený „Návrh na predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým sa predĺžilo obdobie realizácie projektu na mesiace júl až september 2020,
- uznesením vlády SR č. 582 z 23. septembra 2020 schválený „Návrh na predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým sa predĺžilo obdobie realizácie projektu na mesiace október až december 2020,
- uznesením vlády SR č. 682 z 28. októbra 2020 schválený „Návrh na zmenu podmienok projektu predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým sa rozšírili cieľové skupiny, zvýšili výšky príspevkov a predĺžilo obdobie realizácie projektu na mesiace január až marec 2021.

Vzhľadom na pretrvávajúci výskyt ochorenia COVID-19, negatívny vývoj epidemiologickej situácie na Slovensku a s tým súvisiace predĺženie núdzového stavu na území Slovenskej republiky, ale najmä na zavedenie opatrení týkajúcich sa uzatvorenia alebo obmedzenia činnosti niektorých zariadení (napr. maloobchodné prevádzky, prevádzky poskytujúce služby, prevádzky verejného stravovania, fitness centrá, prevádzky divadelných, hudobných, filmových alebo iných umeleckých predstavení a pod.) vydaných Úradom verejného zdravotníctva SR na zabránenie šírenia tohto ochorenia, možno naďalej očakávať negatívne dopady tejto situácie na spoločnosť, zamestnanosť, trh práce a s tým súvisiace dopady na existenciu pracovných miest, resp. potrebu udržania pracovných miest. Na základe uvedeného možno jednoznačne konštatovať potrebu urýchlene reagovať na dôsledky, ktoré z ochorenia COVID-19 naďalej vyplývajú.

Z týchto dôvodov preto považujeme za dôležité pokračovať aj naďalej v poskytovaní finančnej kompenzácie zamestnávateľom a SZČO zasiahnutých mimoriadnou situáciou, čím sa podporí stabilizácia podnikateľského prostredia, ktoré je významne ovplyvnené negatívnymi faktormi, akými sú zníženie odbytu v dôsledku zrýchlenia šírenia nákazy. Zamestnávateľom sa tak vytvorí rozhodovací priestor pre udržanie pracovných miest a lepšie plánovanie zdrojov i napriek ďalším očakávaným výkyvom v ekonomike. Cieľom tohto návrhu sú preto nasledovné **úpravy podmienok projektu Prvá pomoc**:

1. **Predĺženie obdobia realizácie projektu o ďalšie tri mesiace, t.j. do 30.6.2021**
2. **Rozšírenie cieľových skupín** (vzťahuje sa na žiadosti/výkazy podané za mesiac **január 2021** a ďalšie mesiace) o
 - zamestnancov, ktorí boli prijatí do zamestnania po 02.09.2020, najneskôr však 01.02.2021 (opatrenie 1, 3A, 3B),
 - subjekty – žiadateľov o príspevok (všetky opatrenia), ktoré vznikli a začali prevádzkovať svoju činnosť po 02.09.2020, najneskôr však k 01.02.2021.
3. **Zmena kategórií poklesu tržieb a zvýšenie výšky príspevku pre opatrenie 2 a 3B** (vzťahuje sa na žiadosti/výkazy podané za mesiac **február 2021** a ďalšie mesiace)

Súčasný stav

pokles tržieb (kategórie)	október a ďalšie mesiace
od 20,00 - 39,99 %	270,- eur
od 40,00 - 59,99 %	450,- eur
od 60,00 - 79,99 %	630,- eur
od 80 % a viac	810,- eur

Navrhovaný stav

pokles tržieb (kategórie)	február 2021 a ďalšie mesiace
od 20,00 - 29,99 %	330,- eur
od 30,00 - 39,99 %	420,- eur
od 40,00 - 49,99 %	510,- eur
od 50,00 - 59,99 %	600,- eur
od 60,00 - 69,99 %	690,- eur
od 70,00 - 79,99 %	780,- eur
od 80 % a viac	870,- eur

4. **Zvýšenie výšky príspevku v rámci opatrení 1, 3A a 3B z 80 % CCP na 100 % CCP so zachovaním maximálnej výšky 1 100,- eur (opatrenie 1 a 3A), resp. podľa poklesu tržieb podľa tabuľky vyššie (opatrenie 3B)** (vzťahuje sa na žiadosti/výkazy podané za mesiac **február 2021** a ďalšie mesiace), a to do celkovej výšky 1,6 mil. eur na jeden podnik, pričom po prečerpaní tohto limitu bude možné pokračovať v poberaní príspevku vo výške 80 % CCP (podmienka vyplývajúca z Dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19).
5. **Zvýšenie príspevku podľa opatrenia č. 4 z 315,- eur na 360,- eur** (vzťahuje sa na žiadosti/výkazy podané za mesiac **február 2021** a ďalšie mesiace).

Predpokladaný objem finančných prostriedkov

Predĺženie obdobia realizácie projektu Prvá pomoc na mesiace január až marec 2021 a súčasné rozšírenie cieľových skupín a zvýšenie výšky príspevkov (uznesením vlády SR č. 682 z 28. októbra 2020) predpokladalo výdavky na tieto mesiace v sume 201 759 248,- eur. Podľa súčasného odhadu budú po prijatí navrhovaných zmien v jednotlivých opatreniach výdavky za **január až marec 2021** predstavovať sumu **475 413 701,- eur**, teda rozdiel oproti schválenej čiastke o 273 654 453,- eur. Tento rozdiel, okrem navyšovania pomoci, súvisí predovšetkým s ekonomickými dopadmi druhej vlny pandémie. Predchádzajúci odhad z októbra 2020 vychádzal z makroekonomickej prognózy IFP MF SR zo septembra 2020, ktorá predpokladala postupné ožiovovanie ekonomickej aktivity v roku 2021, ktoré by znamenalo výrazne nižšie čerpanie Prvej pomoci oproti poslednému kvartálu 2020. Súčasný odhad, naopak, v dôsledku opätovného zhoršenia epidemickej situácie predpokladá v prvom kvartáli 2021 nárast čerpania Prvej pomoci oproti poslednému kvartálu 2020. Zo spomínaného rozdielu 273 654 453,- eur v prvom kvartáli 2021 možno 198 702 690,- eur pripísať zhoršenej situácii a zvyšných 74 951 763,- eur navrhovanému navýšeniu príspevkov. Keďže o zvýšené príspevky bude možné žiadať od mesiaca február, mesačný vplyv zvýšenia prvej pomoci za opatrenia č. 1 – 4 predstavuje **37 475 882,- eur**. Predĺženie realizácie projektu **o ďalšie tri mesiace (apríl až jún 2021)** predpokladá výdavky v objeme **209 284 008,- eur**. Celkové odhadované výdavky na realizáciu projektu Prvá pomoc v mesiacoch **marec 2020 až jún 2021** predstavujú **1 667 382 315,- eur**, čo znamená **navýšenie oproti schválenému finančnému limitu** 1,3825 mld. eur (uznesenie vlády SR č. 219 zo 14. apríla 2020) o **284 882 315,- eur**.

Tabuľka 1 – Prehľad realizácie projektu Prvá pomoc v období marec – december 2020

mesiac	Opatrenie 1, 3A a 3B		Opatrenie 2, 4A a 4B		spolu	
	Počet podporených zamestnancov (človekomesiac)	Suma finančných prostriedkov v eur	Počet podporených SZČO (človekomesiac)	Suma finančných prostriedkov v eur	Počet podporených zamestnancov a SZČO (človekomesiac)	Suma finančných prostriedkov v eur
marec	319 910	71 862 294	51 094	11 128 396	371 004	82 990 690
apríl	405 374	151 773 999	60 841	25 168 393	466 215	176 942 392
máj	408 333	125 392 365	51 039	20 579 417	459 372	145 971 782
jún	241 140	66 352 380	36 590	14 490 364	277 730	80 842 744
júl	196 124	51 815 402	29 222	11 560 427	225 346	63 375 829
august	173 475	45 889 324	27 524	10 921 245	200 999	56 810 569
september	155 914	38 685 262	29 311	11 453 254	185 225	50 138 516
október	197 453	68 692 768	42 809	24 386 118	240 262	93 078 886
november	165 706	60 878 681	43 806	26 486 070	209 512	87 364 751
december	100 573	40 197 325	35 775	22 104 772	136 348	62 302 097
Spolu	2 364 002	721 539 799	408 011	178 278 456	2 772 013	899 818 255

Pozn.: Hodnoty predstavujú skutočné čerpanie k 1. 2. 2021; hodnoty za december sú predbežné, keďže podporu za tento mesiac možno žiadať do 28. 2. 2021;

Zdroj: Inštitút sociálnej politiky MPSVR SR, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 2 – Prehľad zdrojov financovania Prvej pomoci

Zdroj	Suma (EUR)
EŠIF	390 262 575,18
Štátny rozpočet – úverové prostriedky SURE	630 883 660,00
Štátny rozpočet*	646 236 079,40
Spolu	1 667 382 314,58

* vrátane finančných prostriedkov z REACT EÚ v sume 107,2 mil. Eur a spolufinancovania EŠIF v sume 91 mil. eur